

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Архитектура и дизајн (2024/2025)**

Факултет	Технички Науки
Циклус на студии	Прв циклус (Додипломски)
ЕКТС	180
Код	AD-180
Титула	Дипломиран инженер - Архитект
Архивски број на акредитација [180]	03-254/3
Архивски број на акредитација []	
Решение за почеток со работа	
Датум на акредитација	16.04.2024

Опис на програмата

Со воведувањето на додипломски студии по Архитектура и дизајн, како издвоен прв циклус, со нагласена стручна насоченост, се профилираат редица на соработнички кадри кои се потребни во развојот на стопанството, од градежништвото како примарен фокус, до помалите креативни индустрии базирани на индустрискиот и графичкиот дизајн.

Со додипломските студии по Архитектура и дизајн, студентите се стекнуваат со:

- познавања на различните аспекти на процесот на проектирање, планирање и градење, и нивна примена во разработка на различни проектни документации, што им овозможува да бидат солидни техничари како соработнички кадар во архитектонските и урбанистички бироа;
- графички компетенции, односно совладување на аналогни и дигитални алатки за претставување на простор и ликовно изразување, мануелни и машински занатски вештини како изработка на различни типови на модели, што им овозможува низа на можности во креативната индустрија и во, и вон рамките на полето на студирање;
- комуникациски вештини, одговорност, прецизност и тимска работа, кои се основите на воспитувањето да се биде архитект, а кои се пожелни во секој работен амбиент;

Архитектурата е регулирана професија согласно Директивата на Европскиот парламент и совет за заедничко признавање на дипломи, сертификати и друга евиденција за формални квалификации во архитектурата (2005/36/ЕС), член 46 од Директивата и Директивата на европската асоцијација за архитектонско образование (ЕААЕ) од 2001 година. Во Република Северна Македонија, архитектурата како професијата е дефинирана со Законот за градење каде е регулиран пристапот до професијата низ процесот на издавање на овластувања од страна на Комората на овластени архитекти и други овластени инженери на РСМ и според Законот за високо образование (82/18 во член 147 (12), задолжителен услов за архитектот да добие пристап до сите овластувања од областа на архитектурата и урбанизмот е да има архитектонско образование на универзитетско ниво со петгодишни студии - 300 ЕКТС кредити.

Со завршување на првиот циклус – додипломски студии по Архитектура и дизајн со 180 ЕКТС, студентот добива пристап до овластување Б за инженер на изведба, според Законот за градење, односно можност да раководи со изградба на градби од втора (Б) категорија.

Покрај збогатувањето на стопанството во делот на стручна насоченост на соработничкиот кадар, со многу можности

за вработување уште по завршување на првиот циклус на студии - додипломски студии по Архитектура и дизајн, тој претставува и пристапен степен на потребно образование (180 ECTS) за упис во вториот циклус на студии - дипломски студии по архитектура (120 ECTS), со кој се пристапува кон полните права на архитектурата како регулирана професија.

Се очекува дека воведувањето на издвоен прв циклус на студии - додипломски студии по архитектура, ќе направи значителна селекција и ќе го зголеми квалитетот на кадрите кои ќе се одлучат на понатамошна универзитетска надградба, и следствено и на идните магистри инженери архитекти кои ќе го обликуваат нашиот животен простор.

Кариера

Со завршување на првиот циклус на додипломски студии по Архитектура и дизајн се обезбедува поквалитетен пристап кон професијата во согласност со националната рамка на професионални квалификации:

А. Стекнување со звање дипломиран инженер архитект и можност за вработување по првиот циклус и тоа како:

3. Инженер за изведба, според Законот за градење, односно раководење со изградба на градби од втора (Б) категорија;

4. Архитектонски техничар, надзорен техничар, технички соработник во архитектонски, урбанистички и планерски бироа, стручен соработник за уметност и култура, графички и мултимедијален дизајнер, според Националната класификација на занимања.

Б. Можност за продолжување на едукацијата во вториот циклус на дипломски студии по архитектура и стекнување со звање магистер инженер архитект, со што се овозможува целосен пристап до архитектонската професијата на различни нивоа и во различни области што нуди сеопфатен одговор на потребите на пазарот на трудот во Република Северна Македонија.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

Покажува знаења и разбирање во полето на студирање кое се надоградува врз општото средно образование и квалификациите за влез во повисоко образование.

Покажува знаење и разбирање потребно за анализирање на архитектонските и урбанистичките проблеми и за синтетизирање во проектантски и планерски решенија за различни степени на комплексност, размер и тип на објекти и простори.

Покажува знаење и разбирање за функционалните, психолошките и сетилните односи што постојат меѓу луѓето и внатрешниот простор и улогата на формата, бојата, материјалите и новите технологии во обликувањето на ентериерот.

Покажува знаење и разбирање на принципи кои се однесуваат на материјалите, конструкциите, инсталациските системи и енергетските биланси и на нивна соодветна примена во проектирањето и изградбата на објектите.

Покажува знаење и разбирање потребно за воспоставување соодветен однос кон градителското наследство во неговата заштита и ревитализација.

Примена на знаењето и разбирањето

Стегнатите знаења и разбирањето на стручните проблеми може да ги примени во подготвување основни или други видови детални проекти или документација, од сите домени на архитектонско или урбанистичко планирање.

Применува знаења и разбирање кои се темелат на познавањата на различните концепти од теоријата и историјата на архитектурата и градот и на современата теорија и практика во процесот на обликување на објектите, градовите и околината, имајќи ги предвид естетските барања, општествените потреби, како и барањата поврзани со животната средина.

Способност за проценка

Покажува способност за прибирање, анализирање, оценка и презентирање информации, идеи и концепти од целосни, некомплетни или ограничени релевантни податоци, за клучните подрачја во процесот на планирање, проектирање и реализација на објектите и просторот.

Покажува способност за избор на соодветни методи, алатки и вештини соодветни на конкретните услови и на различните степени на комплексност, размер и тип на објекти и простори.

Комуникациски вештини

Покажува способност за комуникација и умеење да се употребат графичките, напишаните и усната комуникација во служба на пренесување на сопствените идеи и потребите на корисникот во процесот на создавање и реализацијата на проекти во областите на архитектурата и урбанизмот, како и во подрачјето на заштита и ревитализација на градителското наследство.

Покажува способност за учество во стручни дискусии, користи консултации за специфични проблеми од комплементарни подрачја и умее да преземе професионална одговорност во тимот.

Вештини на учење

Покажува способност за самостојно идентификување на своите потреби за континуирана едукација и професионален развој, се вклучува во современите форми на учење и запознавање со технолошките иновации и може критички да ја оцени соодветноста на методите за учење, нивното влијание врз знаењето, вештините, компетентноста и врз практиката релевантни за неговиот професионален развој.

Листа на предмети

Семестар 1

- [C2529] [6.0 ЕКТС] **Основи на проектирање**
- [C2527] [6.0 ЕКТС] **Основи на дизајн-студио**
- [C2532] [3.0 ЕКТС] **Компјутерски апликации**
- [C2530] [3.0 ЕКТС] **Нацртна геометрија**
- [C2531] [3.0 ЕКТС] **Математика**
- [3.0 ЕКТС] **Албански/македонски јазик**
- [3.0 ЕКТС] **Англиски јазик**
- [3.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 2

- [C2538] [2.0 ЕКТС] **Практична настава 1**
- [C2537] [3.0 ЕКТС] **Историја на архитектура и уметност I**
- [C2536] [3.0 ЕКТС] **Статика во архитектура**
- [C2533] [6.0 ЕКТС] **Принципи на дизајн-студио**
- [C2534] [6.0 ЕКТС] **Принципи на проектирање**
- [C2535] [3.0 ЕКТС] **Перспектива**
- [3.0 ЕКТС] **Англиски јазик**
- [3.0 ЕКТС] **Албански/македонски јазик**
- [3.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 3

- [C2543] [4.0 ЕКТС] **Компјутерски помогнато проектирање**
- [C2539] [6.0 ЕКТС] **Дизајн-студио I**
- [C2540] [6.0 ЕКТС] **Проектирање објекти за едносемејно домување**
- [C2541] [6.0 ЕКТС] **Конструктивен дизајн во архитектура I**
- [C2542] [4.0 ЕКТС] **Историја на архитектура и уметност II**
- [4.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 4

- [C2545] [6.0 ЕКТС] **Проектирање објекти за повеќесемејно домување**
- [C2546] [6.0 ЕКТС] **Конструктивен дизајн во архитектура II**
- [C2547] [4.0 ЕКТС] **Историја на архитектура и уметност III**
- [C2548] [4.0 ЕКТС] **Компјутерско 3D моделирање и виртуелна реалност**
- [C2549] [2.0 ЕКТС] **Практична настава 2**
- [C2544] [6.0 ЕКТС] **Дизајн-студио II**
- [4.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 5

- [C2550] [6.0 ЕКТС] **Дизајн-студио III**
- [C2551] [6.0 ЕКТС] **Проектирање објекти од колективно домување**
- [C2552] [6.0 ЕКТС] **Детаљ во архитектурата**
- [C2553] [4.0 ЕКТС] **Историја на архитектура и уметност IV**
- [C2554] [4.0 ЕКТС] **Основни принципи на внатрешно уредување**
- [4.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 6

- [C2560] [2.0 ЕКТС] **Практична настава 3**
- [C2555] [6.0 ЕКТС] **Дизајн-студио IV**
- [C2556] [6.0 ЕКТС] **Проектирање јавни згради**
- [C2557] [6.0 ЕКТС] **Композиција за архитектура и дизајн**
- [C2558] [4.0 ЕКТС] **Внатрешна архитектура**
- [C2559] [4.0 ЕКТС] **Управување со трошоците - Архитекти како претприемачи**
- [4.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Основи на проектирање**

Запознавање со основните поими на архитектонската форма и простор, како и со принципите на создавање од елементарни кон сложени просторни системи. Студентот развива способност да ги препознае елементите и да ги воочи нивните меѓусебни односи, оспособувајќи се да создаде концепт на архитектонски објект. Преку анализирање на содржината и контекстот студентот стекнува способност за разбирање и за вреднување на основните начела на организација и обликување на просторот.

- **Основи на дизајн-студио**

Поставување на дисциплинарни основи за критичко гледање и концептуално мислење на феноменологијата на архитектонскиот простор, развивање на капацитетот за создавање претстава за целосен, интегрален архитектонски проект, развивање чувства за интенционалност во донесувањето лични архитектонски одлуки.

- **Компјутерски апликации**

Преку овој предмет студентите ќе ги совладаат основните концепти и поими за информациската и комуникациската технологија, ќе ја изучат најновата верзија на оперативниот систем Windows 10, како и работата со апликации и датотеки на компјутерите кои го користат. Ќе научат да го користат најпопуларниот уредувач на текст – апликацијата Microsoft Office Word 2020. Во последниот дел од предметот студентите ќе имаат можност да осознаат како професионално да го користат Интернет-прегледувачот Internet Explorer 11 и апликацијата за примање и испраќање електронски пораки – Microsoft Office Outlook 2020.

- **Нацртна геометрија**

Како базична дисциплина нацртната геометрија има основна цел да ја развие способноста на студентите за согледување на тродимензионалните просторни форми и нивните меѓусебни односи како и нивното претставување на дводимензионален цртеж, согласно со меѓународните стандарди на универзалниот јазик на техничкиот цртеж. Од друга страна, оваа дисциплина овозможува јасна презентација на сопствените идеи за организација на просторните форми преку создавање сопствен технички цртеж, како основна претпоставка за постоењето и егзистирањето на која и да било инженерска дисциплина.

- **Математика**

- Запознавање на студентите со основните сметања. - Презентирање на основните функции и математички методи во разрешувањето разни математички проблеми. - Запознавање на студентите со тригонометриската и векторската математика. - Поттикнување на студентите да стекнат солидни познавања од областа на математиката преку презентирање теоретски и практични аспекти на предметната материја.

- **Практична настава 1**

- **Историја на архитектура и уметност I**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со основните теориски поставки, како и со развојот на архитектурата, уметноста и дизајнот од нивните почетоци, па сè до појавата на Ренесансата на културната и уметничката сцена во Европа. Во програмата се застапени сите позначајни историски и стилски периоди, единичните стилови како продукти на степенот на развој на технологијата, науката и културата како особено значајни за развојот на севкупната архитектура и уметност.

- **Статика во архитектура**

Запознавање со основните поими на принципите на статиката како алатка за разбирање на најелементарните конструктивни системи, како и основно аналитичко и практично запознавање со начелата и физичките концепти на статиката.

- **Принципи на дизајн-студио**

Поставување дисциплинарни основи за критичко гледање и концептуално мислење на феноменологијата на архитектонскиот простор, развивање на капацитетот за создавање претстава за целосен, интегрален архитектонски проект, развивање чувства за интенционалност во донесувањето лични архитектонски одлуки.

- **Принципи на проектирање**

Целта на предметот се студентите да се запознаат со основната методологија на проектирање преку изучување на процесот на проектирање со помош на методите на анализа, синтеза, верификација и имплементација, а во согласност со проектантските принципи и стандарди. Се изучува и функционалната организација на просторот во зависност од неговата намена и содржина. Се проучуваат и влијанијата на надворешните фактори, основната законската регулатива, понатаму вертикалните комуникации како посебно значаен дел во архитектонското проектирање. При работењето на графичките вежби студентите ќе се оспособуваат за совладување на аналитичкиот дел од проектантскиот процес.

- **Перспектива**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со основните принципи на централното проектирање преку програма која опфаќа методи и постапки на цртање перспективни слики, како и да се оспособат за изработка на перспективни слики, како и за изработка на перспектива, анимација и визуелизација на елементите од архитектурата.

- **Компјутерски помогнато проектирање**

Цел на предметот е да создаде основа за користење на компјутерите во секојдневната работа на студентите. Целта е студентите да стекнат елементарни знаења за процесот на програмирање во програмските јазици кои наоѓаат примена при изготвување пакети за компјутерско графичко комуницирање. Со изучувањето и со примената на најновите верзии на CAD програмските пакети (AutoCAD и ArchiCAD), студентот ќе изготви целосен дводимензионален приказ на зададен архитектонски објект.

- **Дизајн-студио I**

Дизајн-студио I се впишува во континуитетот на предметите Основи на дизајн-студио и Принципи на дизајн-студио од прва година и претставува една етапа на подготовка за подоцнежните тематски циклуси на учењето на архитектурата. Домените на учењето на просторот се идентични со оние од првата година: постапка на забележување, разбирање и анализа на архитектонскиот простор, постапка на замислување, знаења за составните елементи и за контекстот на архитектонскиот проект, елементи од теорија и доктрини на архитектонскиот проект, историја и архитектонска култура, познавање и вежбање на средствата на претставување на архитектонскиот простор.

- **Проектирање објекти за едносемејно домување**

Целта на предметот е студентите да стекнат основно разбирање на принципите и методологијата на архитектонското планирање, програмирање и проектирање на објекти од едносемејно домување. Исто така, цели на предметот се студентите: - Да развијат утилитарен, естетски и структурален поглед на просторот. - Да ги совладаат основни концепти на едносемејното домување и нивниот сооднос со современиот контекст. - Да ги разберат основните детерминанти на проектниот процес на станбената архитектура, просторните, социјалните, културните, економските аспекти. - Да ги знаат станбените модели поврзани со современата глобална практика.

- **Конструктивен дизајн во архитектура I**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со елементите на конструкции, материјалите од кои се изведуваат конструкциите, како и конструктивно решавање едноставни архитектонски основи, пресеци, изгледи и др., со предностите и недостатоците на бетонските конструкции, различните видови малтери, дрвените меѓукатни конструкции и решетки.

- **Историја на архитектура и уметност II**

Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонското, урбанистичкото) и уметничкото наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.

- **Проектирање објекти за повеќесемејно домување**

Целта на предметот е студентите да стекнат продлабочено познавање и применување на принципите на архитектонско планирање, програмирање и проектирање во комплексни програмски, просторни, социјални ситуации на примерот на објектите за повеќесемејно домување. Исто така, цели на предметот се студентите: - Да развијат утилитарен, естетски и структурален поглед на просторот кај објектите за повеќесемејно домување. - Да ги совладаат основните концепти на повеќесемејно домување и нивниот сооднос со современиот контекст. - Да ги разберат основните детерминанти на проектниот процес на станбената архитектура, просторните, социјалните, културните, економските аспекти, поврзани со современата практика.

- **Конструктивен дизајн во архитектура II**

Запознавање на студентите со принципите и методите за анализа на одредени архитектонски проблеми посочени во тематските подрачја на предметот низ проектиран архитектонски детаљ, со посебен акцент на неговото значење низ процесот на проектирање и развивање архитектонски проекти (ниво на графичка презентација во основен архитектонски проект и проект за изведба).

- **Историја на архитектура и уметност III**

The aim of the course is to introduce students to the theory and development of architecture, art and design of the industrial era, the twentieth century and and new trends in the twenty- first century. The program envisages the study of this period by getting acquainted with the work of the great schools, masters and works. The works of world-renowned contemporary architects, designers and artists will individually be presented throughout the program.

- **Компјутерско 3D моделирање и виртуелна реалност**

Целта на предметот е откако студентите ќе стекнат знаења од предметот „Компјутерски помогнато проектирање“ и друго графичко компјутерско комуницирање, да можат да пристапат кон тридимензионално моделирање-визуализирање со проектирање. За да може секој студент самостојно и креативно да ги користи сметачите во проектирање на објектите, потребно е претходно целосно да се запознае со компјутерската поддршка ориентирана кон графичко и проектно изразување. Со изучувањето и со примената на програмските пакети CAAD (3DStudio и Artlantis), студентот треба да изготви целосна визуализација и тродимензионален приказ на моделираниот архитектонски објект и да ги совлада методите на неговото влијание при архитектонското проектирање.

- **Практична настава 2**

- **Дизајн-студио II**

Основна цел на предметот е да се оспособат студентите по архитектура да ги анализираат и дијаграмски да ги претстават забележливите карактеристики на одредено место – предмет на истражувачкиот интерес. Исто така, цели на предметот се студентите: - Да ги разберат и да научат да ги применуваат различните етапи на креативниот процес на мислење на еден архитектонски проект. - Да ги оспособи студентите да анализираат дадена програма, од која подоцна треба да развијат јасен архитектонски концепт (хипотеза). - Да покажат разбирање за тоа како проектирањето на архитектонската форма и простор директно се поврзани со психолошките, физиолошките, социолошките и со културните потреби на луѓето. - Да научат повеќе различни техники на истражување на сопствените проектни стратегии (преку скицирање, дијаграмирање и изработка на аналогни и дигитални студиски модели (2D и 3D)). - Да научат да подготват различни форми на презентационски цртежи и модели преку кои ќе го претстават завршниот проект.

- **Дизајн-студио III**

Целта на предметот е да овозможи на студентите продлабочено изучување и применување на принципите на архитектонско планирање, програмирање и проектирање во комплексни програмски, просторни, социјални ситуации на примерот на објектите за колективно домување: домување во трето животно доба, домување и образование, архитектура и околина за деца. Да ги научи основните типови на колективно домување, нивните историски и современи контексти.

- **Проектирање објекти од колективно домување**

Целта на предметот е да им овозможи на студентите основно познавање и применување на принципите на архитектонско планирање, програмирање и проектирање во комплексни програмски, просторни, социјални ситуации на примерот на објекти за колективно домување - хотели. Да ги развие основните принципи на архитектонско проектирање објекти за колективно домување, развој на вештината на архитектонско проектирање комплексни програмски и контекстуални ситуации, кај објектите за колективно домување - хотели.

- **Детаљ во архитектурата**

Целта на овој предмет е совладување на фазите на проектирање и начинот на изведба на сите градежно-занаетчески работи кои следуваат по завршувањето на конструкцијата на објектите, сè до комплетирањето на објектот во единствена функционално естетска целина.

- **Историја на архитектура и уметност IV**

Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонско, урбанистичко и уметничкото) наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.

- **Основни принципи на внатрешно уредување**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со внатрешната организација на просторот и просторно функционалните и визуелно-естетските барања, факторот човек (антропометрија) и динамиката на неговите активности како четврта димензија од просторот. Предметната програма опфаќа изучување на организацијата на станбените простори преку креирање решенија со разни техники на презентација.

- **Практична настава 3**

- **Дизајн-студио IV**

Студентите се обучуваат за практична примена на знаењата од архитектонско проектирање на специфичните објекти од областите на административните (канцелариски) згради и зградите за образование.

- **Проектирање јавни згради**

Студентите стекнуваат продлабочени професионални и академски сознанија за јавните згради, новите параметри и методи на проектирање преку кои се совладуваат или генерираат новите типови јавни објекти како комплексни проектантски задачи.

- **Композиција за архитектура и дизајн**

Предметот има за цел студентите да се запознаат со тројната природа на архитектонскиот простор, појмовна и симболичка и основните принципи на негово обликување - компонирање, кои произлегуваат од неа. Нивна конкретна апликација како онтолошки апроксимации, културолошки обрасци, композиција како методологија.

- **Внатрешна архитектура**

Целта на овој предмет е да се воведат студентите во внатрешната организација на нестанбените простории, како логичен след во методологијата на проектирање ентериери. Во рамките на овој предмет е предвидено изучување принципи, стандарди и нормативи за проектирање и уредување работни простории.

- **Управување со трошоците - Архитекти како претприемачи**

1. Воведување на студентите во сегментот на стандардите и методите за организирање на процесите со управување на инвестициски проекти, законитостите, проблемите и процедурите кои се во непосредна врска со финансирањето и економијата во градењето како значаен пазарен фактор на управување и реализација

Изборни предмети

- **Албански јазик за почетници 1**

Целта на предметот Албански јазик за почетници 1, 2 е студентите кои немаат елементарни знаења од албанскиот јазик да се запознаат со карактеристиките на овој јазик, да стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, да ги прошират и да ги применат своите знаења во секојдневни ситуации, со помош на кои истовремено ќе стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, ќе совладаат скроман фонд од различни лексички и граматички категории кои ќе им овозможат едноставни конверзации.

- **Albanian Language for Beginners 2**

Целта на предметот Албански јазик за почетници 1, 2 е студентите кои немаат елементарни знаења од албанскиот јазик да се запознаат со карактеристиките на овој јазик, да стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, да ги прошират и да ги применат своите знаења во секојдневни ситуации, со помош на кои истовремено ќе стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, ќе совладаат скроман фонд од различни лексички и граматички категории кои ќе им овозможат едноставни конверзации.

- **Македонски јазик за почетници 1**

Програмата за предметот Македонски јазик за почетници 1 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Преку посебни вежби и предавања се овозможува запознавање со основната комуникација на македонскиот јазик, т.е. запознавање, поздравување, претставување, збогатување на зборовниот фонд и пишување и разбирање кратки текстови. При создавањето на програмата се води сметка студентите стекнатите знаења да можат да ги применуваат и понатаму. Материјалот се обработува по принципот на комбинирани предавања и вежби, како и континуирани задачи, преку кои студентите активно се вклучени за време на часот и учествуваат со свои прашања и предлози во креирањето на часот.

- **Македонски јазик за почетници 2**

Програмата за предметот Македонски јазик за почетници 2 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Во рамките на овој предмет е опфатено следново: секојдневни обврски, планирање активности за наредниот период, опис на лица, места и на предмети. При создавањето на програмата се води сметка студентите стекнатите знаења да можат да ги применуваат и понатаму.

- **Македонски јазик средно ниво 1**

Програмата за предметот Македонски јазик средно ниво 1 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување, преку кои студентите: ќе го збогатат вокабуларот преку соодветни текстови за секојдневни активности (во банка, во библиотека, во министерство итн.) и ќе ги усовршат вештините за професионално пишување и говорење кои се неопходни за јасна и ефективна комуникација во нивната понатамошна професионална кариера. Посебен, континуиран акцент во целокупната активност се става врз јазичните елементи, односно врз правописот и врз граматичката на македонскиот литературен јазик. Експертите како еден од клучните елементи за добро писмено изразување ја наведуваат правилната употреба на јазикот.

- **Македонски јазик средно ниво 2**

Програмата за предметот Македонски јазик средно ниво 2 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Притоа посебен акцент е ставен врз развојот на комуникациските способности на студентите, односно примена на јазикот во секојдневен и во професионален контекст, збогатување на вокабуларот и стекнување сознанија за структурата и за видовите професионални текстови. Ќе бидат опфатени различните стилови на комуникација, при што целта ќе биде студентите преку своите текстови да воспостават добра комуникација со аудиториумот и да го привлечат и да го задржат вниманието.

- **Македонски јазик за професионални цели 1**

По завршувањето на предметот Македонски јазик за професионални цели 1 од студентите се очекува да ги продлабочат и да ги зајакнат своите способности за напредно писмено и усно изразување на македонски јазик во контекст на различните професионални опкружувања. Студентите ќе бидат оспособени да читаат, пишуваат и да разбираат различни видови професионални и официјални текстови на македонски јазик. Исто така, ќе стекнат знаења и вештини за општата терминологија од областа на правото, бизнисот и економијата, администрацијата, компјутерските науки, јазикот и комуникацијата и ќе можат да ја употребуваат во рамките на своите идни професии. Освен тоа, од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и ќе бидат во можност да размислуваат критички на различни теми, како и да стекнат способност за

напредна писмена и усна комуникација на македонски јазик во една мултијазична и мултикултурна средина.

- **Македонски јазик за професионални цели 2**

По завршувањето на предметот Македонски јазик за професионални цели 2 од студентите се очекува да ги утврдат и да ги зголемат своите способности за напредно писмено и усно изразување на македонски јазик во контекст на нивните идни професии. Студентите ќе бидат оспособени да читаат, пишуваат и да разбираат различни видови професионални и специјализирани текстови на македонски јазик, да ги анализираат и да коментираат за нив како и да состават своја професионална биографија на македонски јазик (CV). Ќе ги зголемат и ќе ги прошират и своите познавања на стручната и научната терминологија од областа на правото, бизнисот и економијата, администрацијата, компјутерските науки, јазикот и комуникацијата и ќе можат да ја користат во симулација на автентични ситуации од нивното професионално опкружување, како и во дебати и при размена на мислења поврзани со различни аспекти на овие професии.

- **Англиски јазик 1**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. По завршувањето од студентите се очекува да се на ниво A1 според Европската јазична рамка. Тие треба да се во состојба да ги разберат и употребат правилно основните изрази сврзани со конкретни барања, да прашаат и да одговорат на прашања сврзани со личен идентитет и врски, да се претстават себеси и други со употреба на лични и присвојни заменки, да се поздрават, да употребат точен вокабулар за објекти во училиница, да разликуваат помеѓу еднина и множина, да ги препознаат и да ги употребат броевите од 1-100. Исто така, студентите треба да бидат во состојба да опишат еден типичен ден и со употреба на поедноставни јазични структури да ја опишат дневната рутина, да пишуваат и да зборуваат за нивниот живот и слободно време. Тие треба да го распознаат и да го употребат правилно вокабуларот сврзан со категориите на храна и пијалаци, месеци во годината, способности и да се способни да се изразат во ситуации кога треба учтиво да побараат, да опишат места, да изберат дестинација и да дадат упатства, да зборуваат за лични преференци.

- **Англиски јазик 2**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. По завршувањето од студентите се очекува да се на ниво A1 според Европската јазична рамка. Тие треба да се во состојба да ги разберат и употребат правилно основните изрази сврзани со конкретни барања, да прашаат и да одговорат на прашања сврзани со личен идентитет и врски, да се претстават себеси и други со употреба на лични и присвојни заменки, да се поздрават, да употребат точен вокабулар за објекти во училиница, да разликуваат помеѓу еднина и множина, да ги препознаат и да ги употребат броевите од 1-100. Исто така, студентите треба да бидат во состојба да опишат еден типичен ден и со употреба на поедноставни јазични структури да ја опишат дневната рутина, да пишуваат и да зборуваат за нивниот живот и слободно време. Тие треба да го распознаат и да го употребат правилно вокабуларот сврзан со категориите на храна и пијалаци, месеци во годината, способности и да се способни да се изразат во ситуации кога треба учтиво да побараат, да опишат места, да изберат дестинација и да дадат упатства, да зборуваат за лични преференци.

- **Англиски јазик 3**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. При завршувањето и полагањето на овој предмет, од студентите се очекува да го постигнат нивото B1 од европската јазична рамка. Тие би требало да се во можност да прашуваат и одговараат на прашања сврзани со различни теми како криминални појави, природни непогоди, работни вештини и ситуации, да одговараат на покани, да разговараат за семејни врски и брачна состојба и да бидат во состојба да го препознаат и да го употребат соодветно вокабуларот сврзан со

универзитетско образование, уметност, патувања и спорт.

- **Англиски јазик 4**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, животната околина, за нивните финансии, проблеми, да поставуваат и да одговараат на прашања за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да бидат во состојба да го оценат сопствениот напредок во учење на јазикот, да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. При положувањето на овој предмет, од студентите се очекува да бидат на ниво Б2 според Европската јазична рамка. Од нив се очекува да бидат способни да го користат независно англискиот јазик и да имплементираат следниве јазични функции како пример-да дадат совет, да разговараат за универзитетски дипломи, работни вештини и ситуации, да покануваат и да одговараат на покани, да читаат текстови и да слушаат содржини со цел да се разбере суштината и деталите.

- **Англиски јазик 5**

Англиски за академски намени е предмет во времетраење од еден семестар. Целите на предметот се да им овозможи на студентите да се здобијат со вештини кои го потпомагаат учењето на англискиот јазик и напредување во академска средина. Предметот треба да ги оспособи студентите да ги употребуваат овие јазични вештини или вештини за учење не само во контекст на учење на јазик туку и во контекст на настава на стручните предмети. Предметот вклучува вештини на усно презентирање, аргументирање, пишување, оценето во специфични задачи. По успешно завршување на предметот, се очекува дека нивото на познавање на англискиот јазик кај студентите ќе биде Ц1 според Европската јазична рамка. Како резултат, по завршувањето, студентите треба да бидат способни усно да презентираат, да учествуваат во дебати и форуми за дискусија, да го образложат своето мислење со аргументи и да им дадат конструктивна повратна информација на соучениците. Понатаму, студентите треба да се способни да слушаат и читаат и да ја разберат суштината и деталите, и успешно да напишат параграф и есеј во кој го аргументираат нивното мислење. Треба да можат да се вклучат во конверзација, дискусија и да ги изнесат своите ставови и мислења, да ги организираат своите идеи и успешно да напишат параграф и есеј во кои образложуваат проблем и предлагаат решение, вршат споредби и контрастираат. Студентите би требало да се способни да презентираат визуелни информации, да презентираат на дадена тема, да ги идентификуваат главните идеи и детали во текст, цели и пораки на текст, како и начини на организирање на текст и да ги применат во пишување.

- **Англиски јазик за информатичка технологија 1**

Овој предмет се нуди за подобрување на четирите јазични вештини: читање, пишување, слушање и говор во соодветната содржинска област; повторување и надградување на граматичките поими од средно и повисоко средно ниво во контекст на збогатување на вокабуларот во областа на компјутерските науки и технологии, за совладување покомплицирани текстови од оваа област и за комуникација со колеги и експерти од областа на компјутерски науки. Посебен акцент се става и на користење автентични материјали за следење на трендовите и достигнувањата од оваа област.

- **Англиски јазик за информатичка технологија 2**

Овој предмет се нуди за подобрување на четирите јазични вештини: читање, пишување, слушање и говор во соодветната содржинска област; повторување и надградување на граматичките поими од средно и повисоко средно ниво во контекст на збогатување на вокабуларот во областа на компјутерските науки и технологии, за совладување покомплицирани текстови од оваа област и за комуникација со колеги и експерти од областа на компјутерски науки. Посебен акцент се става и на користење автентични материјали за следење на трендовите и достигнувањата од оваа област.

- **Визуелно изразување I**

Целта на предметот е продлабочено и унапредено запознавање на студентите со методологиите и принципите на визуелното изразување во функција на потполна визуелна презентација на проектни задачи, идеи и концепти.

- **Визуелно изразување II**

Целта на предметот е продлабочено и унапредено запознавање на студентите со традиционалните и современи графички техники, методологиите и принципите на визуелното изразување и стекнување знаења и

умеења од областа и оспособување за самостојна творечка работа. Запознавање и користење и техничко-технолошко оспособување произлезено од анализата на разновидните техники и практикување на традиционалните и современите ликовни практики за понатамошно применување во област на дизајнот и визуелните уметности во рамките на методските единици. Континуирано збогатување и осовременување на веќе усвоените знаења. Развивање посложени уметнички и технички проблеми за постигнување повисоки ликовно-естетски резултати.

- **Материјали, методи и производи**

Стекнување основни знаења за материјалите кои се применуваат во архитектурата и градежништвото. Запознавање со карактеристиките на различни градежни материјали од органско и неорганско потекло, запознавање со одделни градежни производи. Примена на соодветни градежни материјали во процесот на проектирање и начин на нивно вградување при изведба на конструкциите.

- **Графички дизајн**

Целта на предметот е осознавање и практична напредна примена на правилата на графичкиот јазик и дизајн. Студентите ќе ги изучуваат и практикуваат модерните трендови во однос на организирањето на графичките елементи. Разбирање на дизајнот како комуникација во графичкиот систем на потребите на индивидуите и групите како креирање, подготовка, продукција и дистрибуција на пораката како форма и производ. Овозможување на студентите да ги развијат своите имажинативни и интелектуални способности за критичко и креативно мислење. Развивање кај студентите високо ниво на способности за визуелна и вербална комуникација и создавање висок професионализам во областа на графиката, фотографијата и дизајнот.

- **Урбанистичко планирање I**

Основна цел на предметот е студентите да стекнат знаењата кои се неопходни за објавување на работите на еден архитект-планер, потписник и носител на изработувањето на планската документација. Предметот обезбедува увид во инструментите, стандардите и нормативите на урбанистичкото планирање и обликување, како и во видовите плански одредби и нивното дејство во правниот и просторниот амбиент. Цел на предметот е и создавање основи за општа теорија за урбаната форма која ќе генерира правила на урбаната морфосинтакса преку која студентите ќе можат со аргументи да се впуштат во обликувањето на градскиот простор.

- **Урбанистичко планирање II**

Стекнување основни познавања за системот на урбанистичко планирање и контекстот во кој тоа се реализира. Запознавање со методите и техниките на урбанистичката анализа, програмирањето и урбанистичкото планирање. Стекнување основни познавања за видовите урбанистички планови и нивната содржина.